

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Ivonou Šubrtovou ve věci

žalobkyně: E. N.

proti

žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
se sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5
pracoviště Hradec Králové
Slezská 839, 502 00 Hradec Králové

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované o námitkách, ze dne 2. 4. 2019, č. j. RN-635 508 1007-46091-VJ, o změnu výše invalidního důchodu,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 2. 4. 2019, č. j. RN-635 508 1007-46091-VJ a rozhodnutí žalované ze dne 11. 2. 2019, č. j. R-11.2.2019-422/635 508 1007, se zrušují a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalovaná rozhodnutím ze dne 11. 2. 2019, č. j. R-11.2.2019-422/635 508 1007 (dále také jen „prvoinstanční rozhodnutí“), zamítla žádost žalobkyně o změnu výše invalidního důchodu podle § 41 odst. 3 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zdp“) a pro nesplnění podmínek § 39 odst. 2 písm. c) zdp

s odůvodněním, že podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Hradec Králové ze dne 12. 12. 2018 (dále jen OSSZ) je žalobkyně nadále invalidní pro invaliditu druhého stupně dle § 39 odst. 2 písm. b) zdp.

2. Žalobou napadeným rozhodnutím ze dne ze dne 2. 4. 2019, č. j. RN-635 508 1007-46091-VJ (dále také jen „napadené rozhodnutí“) žalovaná zamítla námitky žalobkyně a potvrdila své prvoinstanční rozhodnutí. V odůvodnění rozhodnutí uvedla, že přezkoumala prvoinstanční rozhodnutí v celém rozsahu včetně rozsahu uplatněných námitek, posoudila invaliditu žalobkyně a v tomto směru odkázala na vypracovaný nový posudek o invaliditě ze dne 27. 3. 2019, dle kterého je žalobkyně i nadále invalidní pro invaliditu druhého stupně dle § 39 odst. 2 písm. b) zdp. Konečná míra poklesu pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně byla tímto posudkem o invaliditě stanovena ve výši 60%. Žalovaná v rozhodnutí vyjmenovala, z jakých odborných lékařských nálezů lékař Lékařské posudkové služby České správy sociálního zabezpečení, pracoviště Hradec Králové (dále také jen lékař ČSSZ) při novém posouzení vycházel (strana 1-2 napadeného rozhodnutí) a k jakým skutkovým zjištěním dospěl (uveden diagnostický souhrn onemocnění žalobkyně). Lékař ČSSZ uvedl, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles její pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole XIII (postižení svalové a kosterní soustavy), oddílu E (dorzopatie a spondylopatie), položce 2b (vrozené nebo získané deformity páteře – kombinace závažného postižení více úseků s nepříznivou neurologickou symptomatologií) přílohy k vyhlášce Ministerstva práce a sociálních věcí č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity, ve znění pozdějších předpisů, pro které stanovil míru poklesu pracovní schopnosti v rámci daného rozpětí 40-50% na horní hranici 50%, která se vzhledem k dalšímu postižení zdravotního stavu podle § 3 odst. 1 citované vyhlášky zvyšuje o 10%, celkové činí 60%. Takto stanovená konečná míra poklesu pracovní schopnosti odpovídá invaliditě druhého stupně ve smyslu § 39 odst. 2 písm. b) zdp.
3. K námitkám žalobkyně, která nesouhlasila s posouzením svého zdravotního stavu, žalovaná uvedla, že rozhodující příčinou jejího dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu při souběhu onemocnění je závažné páteřové postižení, a to těžká sinkonvexní skolióza hrudní a bederní páteře – dle Cobba IV. stupně. Žádný z doložených nálezů dle žalované neprokázal závažné neurologické postižení odpovídající II. – III. stupni invalidity, tj. závažné parézy, svalové atrofie, postižení míchy či svěračů. Uvedené rozhodující zdravotní postižení odpovídá středně závažnému funkčnímu postižení. Lékař ČSSZ proto dospěl k závěru, že posudkový závěr OSSZ Hradec Králové ze dne 12. 12. 2018 lze jako správný potvrdit. Žalovaná v napadeném rozhodnutí dále vysvětlila princip posuzování zdravotního stavu na základě příslušných ustanovení vyhlášky č. 359/2009 Sb. a zákona o důchodovém pojištění a shrnula, že k návrhu žalobkyně byl její zdravotní stav komplexně posouzen s odborným lékařským závěrem, že z důvodu zjištěné konečné míry poklesu pracovní schopnosti ve výši 60% u ní nedošlo ke změně stupně invalidity, její zdravotní stav nadále odpovídá invaliditě druhého stupně dle § 39 odst. 2 písm. b) zdp, a proto byly námitky jako nedůvodné zamítnuty.

II. Obsah žaloby

4. V podané žalobě žalobkyně obdobně jako v námitkách brojila proti posudkovému závěru o posouzení svého zdravotního stavu. Uvedla, že její zdravotní stav není příliš

dobrá, výrazně u ní poklesla pracovní schopnost (domnívá se, že je vyšší než 60%) a od doby přiznání druhého stupně invalidity se její stav ještě zhoršil. Poukázala na neurologické, genetické, ortopedické a další odborné lékařské zprávy, z nichž vyplývá, že má těžkou skoliózu páteře a v jejím důsledku trpí bolestmi kyčlí a nohou. Těžce se pohybuje s pomocí francouzských holí, nezvládá obouvání, oblékání, nákupy, musí jí pomáhat členové rodiny. Nemůže vykonávat téměř žádnou práci. K žalobě doložila zprávu Neurochirurgické kliniky FN Hradec Králové ze dne 25. 3. 2019 a zprávu FN Hradec Králové, oddělení lékařské genetiky ze dne 5. 3. 2019. Navrhla, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.

III. Skutkové a právní závěry krajského soudu

5. Soud přezkoumal napadené rozhodnutí podle § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). O žalobě rozhodl při jednání.
6. V přezkumném řízení soud konstatoval k důkazu z lékařské dokumentace OSSZ Hradec Králové posudek o zdravotním stavu žalobkyně ze dne 12. 12. 2018, v němž po uvedení diagnostického souhrnu onemocnění žalobkyně a odborných lékařských nálezů, z nichž bylo při posouzení jejího zdravotního stavu vycházeno, byl učiněn lékařem OSSZ závěr, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles její pracovní schopnosti je zdravotní postižení srovnatelné se zdravotním postižením uvedeným v kapitole XIII, oddílu E, položce 2b přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. Míru poklesu pracovní schopnosti stanovil dle uvedené položky na horní hranici 50%, kterou podle § 3 odst. 1 cit. vyhlášky zvýšil o 10% (pro souběh více zdravotních postižení), celkem činí 60%. Dle učiněného závěru je žalobkyně i nadále invalidní pro invaliditu druhého podle § 39 odst. 2 písm. b) zdp.
7. V záznamu o jednání ČSSZ – Lékařské posudkové služby, pracoviště pro námitkové řízení, Hradec Králové ze dne 27. 3. 2019 (nový posudek o invaliditě), je uveden výčet rozhodujících podkladů – lékařských zpráv o zdravotním stavu žalobkyně, diagnostický souhrn onemocnění žalobkyně (zjištěn ve shodě s lékařem OSSZ) a výsledek posouzení zdravotního stavu a míry poklesu pracovní schopnosti. Posudkové zhodnocení a závěr je uveden výše v části popisující odůvodnění napadeného rozhodnutí.
8. V projednávané věci se jedná o dávku podmíněnou zdravotním stavem a v takovém případě je rozhodnutí soudu závislé především na odborném lékařském posouzení. Ve správním soudnictví ve věcech důchodového pojištění posuzují zdravotní stav a pracovní schopnost pojištěnců Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále také jen PK MPSV nebo PK nebo posudková komise), jak vyplývá z § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, v platném znění.
9. Z těchto důvodů požádal krajský soud PK MPSV s pracovištěm v Hradci Králové o vypracování posudku, který byl vyhotoven po jednání komise konaném dne 2. 9. 2019, za přítomnosti žalobkyně. PK zasedala v řádném složení za účasti odborného lékaře z oboru neurologie, zdravotní stav žalobkyně hodnotila na podkladě spisové dokumentace OSSZ, spisové dokumentace ČSSZ - Lékařské posudkové služby, a odborných lékařských nálezů v nich obsažených, na podkladě zdravotnické dokumentace od ošetřujícího praktického lékaře a na základě vlastních poznatků (žalobkyně byla při jednání vyšetřena

odborným lékařem). Po jejich vyhodnocení stanovila PK za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti žalobkyně morbus Recklinghausen (neurofibromatóza – dědičné postižení vaziva nervů s tvorbou uzlů v různých orgánech) s blokovým postižením páteře, extrémní skoliózu páteře rotačního charakteru, dle Cobba IV. st. 90 stupňů, s podezřením na zúžení páteřního kanálu v bederní oblasti, s vertebrogenním algickým syndromem celé páteře, těžké omezení pohybových schopností, těžkou poruchu funkce limitující žalobkyni ve všech aktivitách. **Procentní míru poklesu pracovní schopnosti stanovila podle kapitoly XIII, oddílu E, položky 2c přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. na 70%.** Horní hranici daného procentního rozpětí (60-70%) zvolila vzhledem k funkčnímu postižení při základní diagnóze s tím, že takto stanovená míra poklesu pracovní schopnosti se ve smyslu § 3 citované vyhlášky nemění. PK MPSV odůvodnila, že na základě doložených nálezů a objektivizace zdravotního stavu v průběhu jednání dospěla k posudkovému závěru odlišnému od posudkového závěru lékaře LPS OSSZ i lékaře LPS ČSSZ. K datu vydání napadeného rozhodnutí **byla žalobkyně invalidní podle § 39 odst. 2 písm. c) zdp, šlo o invaliditu třetího stupně. Datum změny invalidity PK stanovila dnem odborného neurologického nálezu ze dne 14. 5. 2018, kdy došlo k dalšímu zhoršení zdravotního stavu.**

10. Při jednání žalobkyně setrvala na podané žalobě, souhlasila se závěry posudku PK MPSV ze dne 2. 9. 2019. Navrhla proto, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení, náklady řízení nežádala. Žalovaná ponechala konečné rozhodnutí na úvaze soudu, náklady řízení nežádala.
11. Krajský soud hodnotil provedené důkazy jednotlivě i v jejich souhrnu i s důkazy provedenými v řízení před správním orgánem (§ 77 odst. 2 s. ř. s.) a po provedeném dokazování v návaznosti na příslušná zákonná ustanovení dospěl k závěru, že **žaloba je důvodná.**
12. Podle ustanovení § 39 odst. 1 zdp je pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %.
V odstavci (2) cit. ustanovení je uvedeno, že jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla
 - a) nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně,
 - b) nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně,
 - c) nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.

Za dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav se považuje zdravotní stav, který omezuje tělesné, smyslové nebo duševní schopnosti pojištěnce významné pro jeho pracovní schopnost, pokud tento zdravotní stav trvá déle než 1 rok nebo podle poznatků lékařské vědy lze předpokládat, že bude trvat déle než 1 rok (§ 26 zdp).

13. Podle ustanovení § 39 odst. 4 zdp se při určování poklesu pracovní schopnosti vychází ze zdravotního stavu pojištěnce doloženého výsledky funkčních vyšetření; přitom se bere v úvahu, a) zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost, b) zda se jedná o stabilizovaný zdravotní stav, c) zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován, d) schopnost rekvalifikace pojištěnce na jiný druh výdělečné činnosti, než dosud vykonával, e) schopnost využití zachované pracovní schopnosti v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 35 % a nejvíce o 69 %, f) v případě poklesu pracovní

schopnosti nejméně o 70 % též to, zda je pojištěnec schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek.

14. Procentní míry poklesu pracovní schopnosti jsou uvedeny v příloze k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje se posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity).
15. Podle ustanovení § 2 odst. 1 cit. vyhlášky je pro stanovení procentní míry poklesu pracovní schopnosti nutné určit zdravotní postižení, která jsou příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce, a jejich vliv na pokles pracovní schopnosti pojištěnce.
16. Je-li příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce více zdravotních postižení, jednotlivé hodnoty procentní míry poklesu pracovní schopnosti stanovené pro jednotlivá zdravotní postižení se nesčítají; v tomto případě se určí, které zdravotní postižení je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, a procentní míra poklesu pracovní schopnosti se stanoví podle tohoto zdravotního postižení se zřetelem k závažnosti vlivu ostatních zdravotních postižení na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se považuje takové zdravotní postižení, které má nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti pojištěnce (odst. 3 cit. ustanovení).
17. V § 3 citované vyhlášky se uvádí: (1) V případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce je více zdravotních postižení a v důsledku působení těchto zdravotních postižení je pokles pracovní schopnosti pojištěnce větší, než odpovídá horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti určené podle rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, lze tuto horní hranici zvýšit až o 10 procentních bodů. (2) V případě, že dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav pojištěnce má takový vliv na jeho schopnost využívat dosažené vzdělání, zkušenosti a znalosti, na schopnost pokračovat v předchozí výdělečné činnosti nebo na schopnost rekvalifikace, že pokles pracovní schopnosti pojištěnce je větší, než odpovídá horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti u příčiny, popřípadě rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, lze tuto horní hranici zvýšit až o 10 procentních bodů. (3) Zvýšení horní hranice míry poklesu pracovní schopnosti podle odstavců 1 a 2 nesmí v úhrnu převýšit 10 procentních bodů.
18. V § 4 citované vyhlášky se uvádí: (1) V případě, že dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav pojištěnce nemá vliv, popřípadě má jen nepodstatný vliv na schopnost pojištěnce využívat dosažené vzdělání, zkušenosti a znalosti a na schopnost pokračovat v předchozí výdělečné činnosti a v důsledku toho je pokles pracovní schopnosti pojištěnce menší, než odpovídá dolní hranici míry poklesu pracovní schopnosti u příčiny, popřípadě rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, lze tuto dolní hranici snížit až o 10 procentních bodů. (2) V případě, že dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav pojištěnce je stabilizovaný nebo pojištěnec je adaptován na své zdravotní postižení a v důsledku toho je pokles pracovní schopnosti pojištěnce menší, než odpovídá dolní hranici míry poklesu pracovní schopnosti u příčiny, popřípadě rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, lze tuto dolní hranici snížit až o 10 procentních bodů. (3) Snížení dolní hranice míry poklesu pracovní schopnosti podle odstavců 1 a 2 nesmí v úhrnu převýšit 10 procentních bodů.

19. Napadeným rozhodnutím ve spojení s prvoinstančním rozhodnutím byla zamítnuta žádost žalobkyně o změnu výše invalidního důchodu s odůvodněním, že je i nadále invalidní pro invaliditu druhého stupně podle § 39 odst. 2 písm. b) zdp z důvodu zjištěné míry poklesu pracovní schopnosti o 60%. V řízení před krajským soudem bylo posudkem PK MPSV s pracovištěm v Hradci Králové ze dne 2. 9. 2019 prokázáno, že žalobkyně byla k datu vydání napadeného rozhodnutí (2. 4. 2019), resp. již od data 14. 5. 2018 invalidní pro invaliditu třetího stupně ve smyslu § 39 odst. 2 písm. c) zdp. Konečná míra poklesu pracovní schopnosti byla uvedeným posudkem stanovena ve výši 70%, což odpovídá invaliditě třetího stupně. Soud proto své konečné rozhodnutí opírá o závěry posudku PK MPSV, který se liší od posouzení lékařem OSSZ a lékařem ČSSZ v námitkovém řízení, z nichž žalovaná vycházela při svém rozhodování. Posudek posudkové komise MPSV soud považuje za objektivní a přesvědčivý, posudek obsahuje analýzu zdravotního stavu žalobkyně, podrobně hodnotí rozhodující odborné lékařské nálezy a obsahuje náležité odůvodnění posudkového závěru.
20. Podle § 41 odst. 3 zdp se při změně stupně invalidity nově stanoví výše invalidního důchodu, a to ode dne, od něhož došlo ke změně stupně invalidity.
21. Vzhledem k výše uvedenému je zřejmé, že v řízení před správním orgánem tak došlo k vadám, pro které krajskému soudu nezbylo, než zrušit žalobou napadené rozhodnutí žalované, jakož i rozhodnutí žalované prvního stupně pro vady řízení podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s., neboť soud zjistil skutkový stav věci jinak, než žalovaná v původním správním řízení. Současně soud vrací věc žalované k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.), v němž žalovaná bude vycházet z výsledků zjištěných krajským soudem, tedy, že žalobkyně byla již od 14. 5. 2018 invalidní pro invaliditu třetího stupně podle § 39 odst. 2 písm. b) zdp, a o její žádosti o změnu výše invalidního důchodu ve smyslu § 41 odst. 3 zdp rozhodne tak, že jí vyhoví a přizná žalobkyni od uvedeného data invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně.
22. Právním názorem, který soud vyslovil ve zrušujícím rozsudku, je v dalším řízení správní orgán vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

IV. Náklady řízení

23. Výrok o náhradě nákladů řízení soud odůvodňuje ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Úspěšná žalobkyně by měla právo na náhradu nákladů řízení před soudem proti žalované, která ve věci úspěch neměla. Žalobkyně však žádné náklady řízení nepožadovala, a proto soud nepřiznal žádnému z účastníků právo na jejich náhradu.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 13. února 2020

JUDr. Ivona Šubrtová v. r.
samosoudkyně